

Regina Elizabeta I

Regina Elizabeta I a demonstrat că și o femeie poate governa Anglia la fel de bine precum un bărbat. În timpul îndelungatei ei domnii, regina – foarte populară – a condus țara printre numeroase pericole și a respins cu succes amenințarea spaniolă.

Poreclită "Glorioasă" sau "Regina Virgină", Elizabeta a fost fiica regelui Henric al VIII-lea, o personalitate foarte puternică pe care ea l-a luat drept model. Sub domnia ei de aproape 45 ani, ea a îmbinat "virtuțile regești" cu un simț diplomatic feminin, pentru a apăra țara de inamicii politici interni și externi.

Epoca de aur a Angliei

Era elizabetană, adică partea a doua a secolului XVI, este una dintre cele mai palpitante epoci din istoria Angliei. Renașterea engleză a luat amploare; poezia, dramaturgia și muzica înfloreau. În această perioadă au scris dramele englezești cele mai renumite de William Shakespeare și Christopher Marlowe. Edmund Spenser și Sir Philip Sydney sunt enumerați printre cei mai mari poeți englezi.

Vestiții marinari englezi, Francis Drake, Walter Raleigh, Mathew Frobisher, Humphrey Gilbert și Richard Greenville, în afara călătoriilor europene, erau în căutarea unor teritorii noi, și s-au întors cu bogății fabuloase din coloniile spaniole. Deși Elizabeta nu a trecut niciodată Canalul Mânecii, ea a încurajat întotdeauna marinarii spre aventuri îndrăznețe.

Tot o fetiță

Când în 7 septembrie 1533, a venit pe lume în palatul de la Greenwich Elizabeta Tudor, regele Henric a fost inconsolabil deoarece își dorea foarte mult ca urmaș un băiețel. Dorința era atât de puternică încât divorțase de prima nevastă, Chaterine de Aragonia, deoarece și aceasta îi născuse numai o fetiță, Maria.

Mama Elizabetei, Ana Boleyn fusese o curtezană. Când Papa a refuzat să desfășoare căsătoria cu Chaterine de Aragonia, Henric a întrerupt legătura cu biserica catolică și a întemeiat biserica anglicană, al cărei conducător suprem a fost chiar el. După aceasta și-a aprobat propriul divorț și recăsătorirea.

Deși la început a iubit-o sincer pe Ana Boleyn, afecțiunea lui nu a fost durabilă. După nici trei ani a decis că se va descotorosi de Ana. A acuzat-o de trădare și de adulter. Deși acuzațiile erau false, femeia a fost condamnată și decapitată în mai, 1536. Următoarea soție a fost Jane Seymour, o altă

William Tyrwhitt-Drake Esq.

Henric al VIII-lea, învățat, muzician și sportiv, a fost o personalitate tipic renesantistă. Pe de altă parte a fost un bărbat orgolios, nemilos și autocrat. Fiica lui, Elizabeta a admirat tot timpul caracterul direct și ferm al tatălui.

Acest portret o ilustrează pe Elisabeta după victoria asupra Armadei spaniole. Îmbrăcămintea ei fabuloasă indică bogăția imensă iar mâna odihnită pe glob simbolizează domnia ei pe apă și uscat.

curtezană. Ea a murit cu câteva săptămâni după nașterea fiului lor, Edward.

Henric s-a însurat de șase ori în total. Pe a patra soție, prințesa germană Ana de Kleve a părăsit-o deoarece a considerat-o foarte urâtă. A cincea oară s-a însurat cu o femeie frumoasă și tânără, dar aceasta a avut o relație cu nobilul Thomas Culpepper, și pentru aceasta a avut la soarta Anei Boleyn, fiind decapitată. Ultima soție a lui Henric, Catherine Parr, a trăit mai mult decât soțul ei.

Urmașii lui Henric

Elizabeta și-a petrecut copilăria la țară, departe de curtea londoneză. Împreună cu fratele ei vitreg, a beneficiat de o educație deosebită. Viața lor pașnică a fost întreruptă de moartea tatălui în 1547, după care a ajuns pe tron Edward. Edward al VI-lea era un băiat fragil, bolnăvicios și a murit cu șase ani mai târziu, la vârsta de 15 de ani. L-a urmat pe tron Maria, fata mai în vârstă a lui Henric. Maria era romano-catolică și a readus biserica anglicană sub autoritatea papală. Protestantii însă

🕒 În compania curtezanelor, Elisabeta primește pe marinarul vestit, Sir Walter Raleigh. El a adus primul transport de tutun și cartofi din America în Anglia.

🕒 O copie modernă a vasului "Golden Hind" a lui Sir Francis Drake. A fost construit recent pentru comemorarea călătoriei eroice în jurul lumii a unuia dintre cei mai mari exploratori din acea vreme.

DATE IMPORTANTE

1533

Se naște Elisabeta, fiica lui Henric al VIII-lea și a Anei Boleyn

1547

Moartea lui Henric al VIII-lea. Îl urmează pe tron fiul lui, Edward.

1553

Încoronarea Mariei Tudor

1558

După moartea Mariei, sora ei vitregă, Elisabeta ajunge pe tron

1559

Parlamentul confirmă independența bisericii anglicane

1568

Regina Scoției, Maria Stuart se refugiază în Anglia

1580

Drake se întoarce din călătoria făcută în jurul lumii.

1587

După demascarea complotului Babington, Maria, regina scoțienilor, este executată

1588

Pierirea Armadei Invincibile spaniole

1598

Moare Filip al II-lea și William Cecil (Lord Burghley)

1603

Moare regina Elisabeta

erau adepții unei biserici independente de Roma. Elisabeta, care era protestantă, era urmașa imediată la tronul Angliei.

Maria cea sângheroasă

Când s-a aflat că Maria vrea să se mărite cu moștenitorul tronului spaniol, catolicul Filip, a izbucnit o rebeliune protestantă sub conducerea lui Thomas Wyatt. Elisabeta a fost acuzată de sora ei vitregă de sprijinirea revoltei, acest lucru costând-o aproape viața. A fost ținută prizonieră timp de două luni în temnița din Turnul Londrei. După eliberare a fost exilată de la curtea regală și din Londra.

Cu timpul, Maria a devenit din ce în ce mai nepopulară. Ea a trimis peste 300 de protestanți la rug deoarece nu au tăgăduit credința și nu s-au convertit la catolicism. Poporul o numea "Maria sângheroasă" (Bloody Mary). Când a murit în 1558, majoritatea englezilor a primit vestea cu bucurie. Căsătoria Mariei cu Filip nu a fost binecuvântată cu copii, astfel

Elizabeta a devenit regină. Data încoronării ei, 17 noiembrie, a rămas încă mult timp sărbătoarea națională a Angliei.

Elizabeta a tras învățăminte din domnia scurtă a Mariei. A devenit foarte prudentă față de orice extremism religios, fie acesta protestant sau catolic. Și-a dat seama ce inconveniente pot să apară dacă se căsătorește cu un prinț sau domnitor străin. Maria s-a întâlnit rar cu soțul ei spaniol, totuși a implicat țara într-un război costisitor și fără sens împotriva Franței, din care a avut numai de pierdut.

Regina la lucru

Elizabeta a condus țara cu ajutorul parlamentului și al Consiliului Secret. Consilierii și membrii parlamentului au ajutat-o cu sfaturi, dar deciziile le-a luat singură. Printre primele măsuri, l-a numit pe William Cecil, cel care ulterior a devenit Lord Burghley, prim ministru. Cecil a servit regina timp de patruzeci de ani.

Toată lumea a crezut că Elisabeta se va mărita și va avea copii. Deși a flirtat cu mai mulți bărbați, nu l-a ales pe nici unul ca soț. Poate că nu a dorit să împartă conducerea țării cu un rege.

Noua regină a fost o protestantă moderată. Era de acord cu desprinderea de Papă, dar a rămas fidelă mai multor obiceiuri și simboluri catolice, de exemplu crucea. La începutul domniei a decretat o lege conform căreia biserica anglicană și-a recăpătat statutul independent (Church Settlement) și totodată a stabilit că regina este capul bisericii, "guvernatorul

🕒 Se presupune că Elisabeta a fost îndrăgostită de Robert Dudley, Conte de Leicester. Soția lui Dudley a murit într-un accident de călărie, după care s-a zvonit că accidentul a fost de fapt un asasinat și regina nu a îndrăznit să se mărite cu iubitul ei.

Mary Evans Picture Library

● În 1580, regina Elisabeta I-a făcut cavaler pe Francis Drake, pe bordul vasului Golden Hind, exprimând recunoștința față de expediția din jurul lumii. După părerea englezilor, Sir Francis a fost un marinar excepțional, dar în opinia spaniolilor a fost un pirat care a furat multe comori spaniole. Drake a jucat un rol important și în lupta cu Armada spaniolă care a încercat să invadeze Anglia.

superior”. S-a tipărit o carte nouă de rugăciuni care a unificat diferitele principii protestante. În 1563, învățăturile bisericii anglicane au fost sintetizate în 39 de articole.

Elisabeta a condus biserica anglicană astfel încât principiile stabilite de ea au rămas valabile până în zilele noastre.

Biserica ei era atacată vehement în timpul domniei atât de catolicii din Roma, care se bucurau și de sprijinul Franței și al Spaniei, precum și de puritani, adică protestanții cei mai riguroși, care doreau purificarea completă a bisericii de simbolurile și obiceiurile papale.

La începutul domniei, în primii zece ani, Elisabeta a reușit să întrețină relații relativ bune atât cu francezii cât și cu spaniolii, dar cu timpul aceste relații s-au deteriorat. Atât în Franța cât și în Spania existau grupări protestante care s-au adresat Angliei pentru ajutor împotriva domnitorilor lor catolici. Deși Elisabeta și Cecil nu doreau să îndeplinească aceste cereri, alți membri ai Consiliului Secret, ca Sir Francis Walsingham și Conte Leicestershire sprijineau cu entuziasm protestanții străini.

Maria, regina Scoției

Regina scoțiană, Maria Stuart a dat multă bătaie de cap Elisabetei. Maria era ruda cea mai apropiată a reginei din partea tatălui, deoarece aceasta era strănepoata regelui Angliei, Henric al VII-lea, bunicul Elisabetei. Acest fapt însemna că dacă moare fără urmași, Maria îi urma la tron. Maria era romano-catolică și din punctul de vedere al bisericii catolice, ea era domnișoara legală a Angliei, deoarece căsătoria părinților Elisabetei nu era recunoscută de Papă, deci nici domnia ei nu era legitimă. Elisabeta a avut de a face în mai multe rânduri cu comploturi care aveau ca scop înlăturarea ei de pe tron și încoronarea Mariei.

Relația între Anglia și Spania s-a tensionat treptat. Elisabeta a permis marinarilor olandezi să acosteze în porturile englezești. Mai mult, chiar marinarii englezi s-au aventurat din ce în ce mai des în apele teritoriale spaniole din Lumea Nouă. John

Hawkins a fost primul englez care a transportat sclavi din Africa de Vest în coloniile spaniole din vestul Mării Caraibelor. Când în portul San Juan d'Ulloa a fost înconjurat de spanioli, împreună cu compatriotul său – Francis Drake –, abia au reușit să scape lăsând în urma lor o flotă mică, majoritatea ei pierzându-se. Drake și-a luat revanșa ulterior pentru această înfrângere prin numeroasele

atacuri îndrăznețe asupra vaselor spaniole. Elisabeta a fost criticată vehement pentru pirateria “dracilor marini” englezi, de fostul ei cumnat, Filip, ajuns între timp regele Spaniei.

În 1568, revolta protestanților scoțieni a obligat-o pe regina Maria să abandoneze tronul și să se refugieze în sudul Angliei, lăsând în urmă fiul ei nou născut, Iacob. Elisabeta, în loc să o ajute, a întemnițat-o și a ținut-o prizonieră timp de douăzeci de ani. Între timp, fiul ei, Iacob a ajuns pe tron, a fost crescut și educat de nobilii scoțieni în spiritul principiilor protestante.

Războiul cu Spania

Tensiunea dintre Anglia și Spania a atins apogeul la începutul anilor 1580, când Filip a încercat să înăbușească o revoltă protestantă din Câmpia Germană, și a decis atacarea Angliei protestante. În 1585, Elisabeta a fost de acord să ofere ajutor militar rebelilor protestanți, acesta fiind preludiul războiului anglo-spaniol.

Un an mai târziu, șeful serviciului secret, Sir Francis Walsingham a demascat o nouă tentativă de lovitură de stat, care dorea instalarea Mariei pe tron. Toți consilierii reginei au propus executarea Mariei pe motiv de trădare, deoarece s-a considerat că prizoniera a sprijinit complotiștii. Deși cu multe rețineri, până la urmă Elisabeta a acceptat executarea Mariei, sentința a fost îndeplinită în 1587.

Nimic nu a mai stat în calea lui Filip să atace Anglia. (Regina scoțiană fusese pe jumătate franceză, și în cazul unei eventuale victorii asupra Angliei, cu certitudine ea ajungea pe tron. Filip era convins că aceasta

Scottish National Portrait Gallery/Bookyorn

Duke of Hamilton

● Decapitarea Mariei, regina Scoției, în sala mare al cetății Fotheringay din Northamptonshire. Călușul a trebuit să lovească de trei ori, căci ea trăia încă după prima lovitură.

● După moartea Mariei, s-a făcut o mască de ceară cu chipul ei. Regina scoțiană a fost înmormântată prima oară în catedrala de la Peterborough, și mutată ulterior la ordinul fiului ei în catedrala Westminster. Masca este păstrată în Scoția.

🕒 În noaptea de 7 august 1588, Francis Drake a trimis opt nave incendiare împotriva flotei ancorate pe lângă coasta de la Calais. Vasele spaniole au fugit în panică.

REGINA LA BĂTRÎNEȚE

Afinitatea Elisabetei pentru hainele frumoase și bijuteriile strălucitoare nu a pierdut din amploare nici în anii de bătrânețe. Păstrarea tinereții a considerat-o o datorie. Părul ei cărunt și slab era ascuns sub o perucă roșie cărlionțată. La sfârșitul anilor 1560 s-a îmbolnăvit de variolă, boala lăsându-i urme pe pielea feței.

Aceste urme cât și semnele bătrâneții încerca să le mascheze cu o cremă albă, aplicând-o în strat gros pe față. De-acum dinții i se stricaseră din cauza consumului neîntrerupt de dulciuri. Deși s-a bucurat de o sănătate bună, în ultimii ani a suferit de insomnie. De multe ori juca cărți toată noaptea cu contele de Essex, ultimul ei "favorit".

va simpatiza mai mult cu francezii, ori el nu a dorit să facă această favoare Franței.) A construit o flotă imensă, formată din 130 vapoare, cu 7000 de marinari și 17000 soldați, numită Armada. Englezii au așteptat atacul cu o flotă formată din 102 de vapoare. Vasele Armadei au fost zărite prima dată de pe coastele sud-vestice ale Angliei în 19 iulie 1588. Vestea a fost transmisă prin uriașe focuri de semnalizare. Amiralul flotei engleze era Lord Howard of Effingham iar secundul admiralului era Francis Drake. Strategia lor era să iasă din portul Plymouth după ce Armada a trecut și să-i urmărească în sus pe Canalul Mânecii. Când Armada a ancorat în portul Calais pentru a îmbarca alți 30000 de soldați, a suferit două pierderi importante.

Întâi trupele au fost reținute în Olanda de soldați olandezi, și nu au ajuns în timp la Calais. A doua lovitură a fost incendierea unei părți importante a Armadei prin trimiterea unor vapoare incendiare, încărcate cu explozibil și material inflamabil, de către Drake printre vasele ancorate în Calais. Vapoarele care au scăpat focului s-au împrăștiat. În ziua următoare, 8 august, vapoarele de război englezești au atacat spaniolii la Gravelines. Soarta bătăliei s-a

decis când o furtună a împins Armada în Marea Nordului. Urmărite de englezi, vasele spaniole au fugit către Scoția. Englezii au epuizat muniția și s-au retras, iar rămășițele Armadei au pornit către Spania, ocolind Scoția și Irlanda. Numeroase vapoare au pierit în apele agitate de lângă coastele Scoției și Irlandei. Peste 60 de vapoare s-au scufundat, numărul victimelor ridicându-se la aproape 20000. Anglia a fost salvată, iar planurile lui Filip spulberate. Ulterior Filip a mai trimis flote împotriva Angliei, dar nici una nu a însemnat un pericol atât de mare ca cea din 1588.

Viața de curte

Elizabeta și curtea ei fabuloasă își petrecea majoritatea vremii în palatele regale din jurul Londrei: Hampton Court, Greenwich, Richmond, Whitehall și Windsor. Locul favorit al Elisabetei era Richmond. Când se afla în Londra, nu se ducea niciodată în Turn. Poate că din cauza celor două luni petrecute acolo în timpul domniei Mariei, sau poate datorită gălăgiei create de animalele din grădina zoologică regală din apropiere.

În fiecare vară, Elizabeta organiza "croaziere regale" în sudul și centrul Angliei, nu a vizitat însă niciodată nordul țării. Mai multe sute de curteni și servitori o însoțeau pe drum și erau primiți la curțile nobilimii din provincie. Vizita reginei reprezenta o favoare nu neapărat înbucurătoare, deoarece costul aproximativ al unei zile de vizită regală se ridica la 100000 de lire sterline (în banii de azi).

Favoriții reginei

Regina a avut întotdeauna câțiva curteni a căror companie o agrea în mod special. Îi numea "favoriții ei" și aștepta de la aceștia loialitate și afecțiune necondiționată. Adesea soțiile acestora erau excluse de la curtea regală. Dacă un "favorit" se însura fără binecuvântarea ei, atunci acesta risca să ajungă în Turnul Londrei, cum s-a întâmplat și cu Sir Walter Raleigh în 1592.

Elizabeta s-a stins în 24 martie 1603. Nu a desemnat niciodată succesori. De lângă patul ei de moarte, primul ministru, Robert Cecil a trimis un curier la regele Scoției, Iacob al IV-lea cu mesajul "a venit timpul lui" și astfel fiul fostei rivale a ajuns regele Angliei cu numele de Iacob I.

🕒 În mormântarea Elisabetei a fost pe măsura importanței ei, ieșită din comun. Sicriul ei a fost însoțit pe străzile Londrei de lorzi care duceau în mână drapele cu stemă. Elizabeta a fost înmormântată în Westminster Abbey.

British Library/Bridgeman Art Library

